

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนให้มีความรู้ ความคิด และความสามารถ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า เข้มแข็งและมั่นคง คือการให้การศึกษ ซึ่งจะส่งผลไปสู่การพัฒนาทุกด้าน การพัฒนาครูถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ (วิชัย, 2549: 364) ได้กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาครู เนื่องจากครูเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ดังนั้นครูจึงเป็นเป้าหมายแรกของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 11) ได้กำหนดให้จัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้คิด ปฏิบัติจริง ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้อย่างบูรณาการ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ วัดประเมินผลตามสภาพจริง และมีการปรับปรุงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ครูเป็นผู้มีส่วนสำคัญยิ่งเนื่องจากครูมีภารกิจหลักในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ครูยังต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพควบคู่กันไป เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ สามารถศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ที่จะปรับปรุงตนเอง แก้ปัญหาหรือสร้างความรู้ใหม่จากการปฏิบัติงานสอนในชั้นเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24(5) และ 30 ยังได้เน้นความสำคัญของการวิจัยกับการนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต พัฒนาครู มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนให้ครูสามารถจัดสภาพแวดล้อมต่างๆทางการเรียน โดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 11-14)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กล่าวถึงการวิจัยในการพัฒนาศักยภาพครู ไว้ว่า การพัฒนาศักยภาพครูให้เป็นครูมืออาชีพ โดยการศึกษาวิเคราะห์ระบบต่างๆ ของสถานศึกษา วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง รวมทั้งระบบการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

การวิเคราะห์ครูผู้สอนในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ตลอดจนเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาศักยภาพครูให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายซึ่งจะช่วยพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 27) และในส่วนของงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กำหนดให้ครูนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนแก้ปัญหา หรือพัฒนา และการรายงานผลการเรียนรู้ และการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 34)

การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรนั้น ผู้ที่มีส่วนสำคัญคือ ครู ครูจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากให้ข้อค้นพบที่ได้มาจากการกระบวนการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้และครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (สุวิมล, 2547: 25) ครูจึงต้องเป็นครูกนักวิจัย

รายงานการวิจัยเรื่อง สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง (พิมพ์พันธ์, 2550: 402) พบว่า สมรรถนะครูทั้งในและต่างประเทศมีความสอดคล้องกัน ซึ่งสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน เป็นสมรรถนะครูสมรรถนะหนึ่ง โดยระบุแนวทางการกำหนดสมรรถนะครู ว่าควรกำหนดสมรรถนะครูเฉพาะเรื่อง หรือเฉพาะสาขา เพื่อให้ประเมินสมรรถนะได้สอดคล้องกับความสามารถของครู ส่วนแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูนั้น สถาบันครูศึกษาคควรจัดพัฒนาหลักสูตรแบบเน้นสมรรถนะ (Competency-based Curriculum) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานที่กำหนด โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น จัดอบรม/สัมมนาโดยตรง จัดระบบการเรียนรู้ทางไกล (Distance Learning) จัดการเรียนรู้แบบ e-learning ส่วนในท้องถิ่นทุกกันดารที่ขาดแคลนเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็อาจให้ครูพัฒนาสมรรถนะโดยเรียนรู้จากวิทยุทัศน์ หรือชุดการสอน จากรายงานการวิจัยแสดงว่าการวิจัยในชั้นเรียน เป็นสมรรถนะของครูในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมที่กระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารไหลบ่าข้ามพรมแดนถึงกันอย่างรวดเร็ว

การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อาจกล่าวได้ว่า สภาพการพัฒนาครูในฐานะครูที่มีบทบาทในการวิจัยชั้นเรียน ยังประสบปัญหา ทั้งเรื่องความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย แม้จะมีการพัฒนาเพิ่มความรู้ให้ครู โดยวิธีต่างๆ เช่น

การเข้ารับการฝึกอบรม การนิเทศ ให้คำปรึกษา แต่ครูส่วนใหญ่ยังไม่สามารถทำงานวิจัยชั้นเรียนได้ และจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการทำวิจัยไว้พัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนการสอนน้อย ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่ขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย เพราะแม้ในช่วงที่เรียนสถาบันการศึกษา ก็ไม่มีโอกาสได้ฝึกทำวิจัย นอกจากผู้ที่จบระดับปริญญาโท ซึ่งมีจำนวนน้อย เนื่องจากครูส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสถิติข้อมูลทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550 พบว่า จำนวนครูผู้สอนทั้งสิ้น 384,133 คน สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 344,359 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 13,158 คน คิดเป็นร้อยละ 93.07 (สรุปจากกลุ่มสารสนเทศสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, [http://www.bopp.obec.info_50/table 28.pdf](http://www.bopp.obec.info_50/table_28.pdf)) และการพัฒนาครูเกี่ยวกับการวิจัยส่วนใหญ่ใช้การฝึกอบรม โดยมีการเชิญวิทยากร และใช้วิธีการบรรยาย ซึ่งการอบรมดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานจริง ดังนั้นเมื่อสิ้นสุดการอบรม ครูจึงไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้

รายงานการวิจัยเรื่องการติดตามสภาวะการณ์ครูรายจังหวัด (Teacher Watch) และการสร้างตัวแบบการพัฒนาครูที่สนองตอบสภาวะการณ์และปัญหาในการทำงานของครู (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549: 41-42) ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นครูทั่วประเทศ จำนวน 6,875 คน พบว่า ครูมีความต้องการในการฝึกอบรมเรื่องการวิจัย อยู่ในระดับมาก และ ครูระบุปัญหาที่พบในการเข้ารับการฝึกอบรมที่ผ่านมา ดังตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1-1 ปัญหาที่พบในการเข้ารับการฝึกอบรม

ปัญหาที่พบในการเข้ารับการฝึกอบรม	ร้อยละ
ระยะเวลาในการอบรมไม่เหมาะสมกับเนื้อหา	58.60
สิ่งที่ได้รับการอบรมไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้จริง	42.10
ปัญหาวิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ไม่ชัดเจน	41.50
วิธีการอบรมไม่น่าสนใจ	41.10
เนื้อหาการอบรมยังไม่ตรงตามความต้องการ	38.30
อื่นๆ	5.10

ที่มา : ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549: 41)

รูปแบบการฝึกอบรมในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับลักษณะการปฏิบัติงานของครูในปัจจุบัน ครูส่วนใหญ่ต้องทิ้งชั้นเรียน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น และเมื่อกลับมา โรงเรียนก็ไม่สามารถนำข้อมูล ความรู้ ในการฝึกอบรมมาใช้ในการพัฒนางานได้ ดังที่ (สุวิมล, 2547: 5) กล่าวถึงสภาพการพัฒนาครูที่ผ่านมาในประเทศไทยว่าใช้วิธีการฝึกอบรมครูหรือการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตการปฏิบัติจริงของครู หลักสูตรการวิจัยสำหรับครูเน้นการให้ความรู้ด้านการวิจัยที่เป็นการวิจัยเชิงวิชาการ ทำให้ครูประสบปัญหาในการทำวิจัย และทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเกิดความท้อถอยในการทำวิจัย และเกิดทัศนคติทางลบต่อการทำวิจัย

การฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended Training) เป็นการผสมผสานวิธีหลายวิธี เช่น การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า การเรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติ ณ สถานที่ทำงาน การใช้ชุดฝึกอบรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ เบอร์ซิน และคณะ (Bersin อ้างถึงใน มนต์ชัย, 2549: 57-58) ให้เหตุผลความจำเป็นที่มีการเรียนรู้แบบผสมผสานไว้ว่าสื่อการเรียนการสอนแต่ละชนิด มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดในการใช้งาน เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าไม่มีสื่อชนิดใดที่ดีที่สุดและไม่มีสื่อชนิดใดที่มีข้อเสียมากที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เรียน ประเภทของเนื้อหา และวิธีการเรียนการสอนสื่อบางชนิดอาจจะใช้ได้ผลดีสำหรับผู้เรียนบางกลุ่มแต่อาจจะใช้ไม่ได้ผลดีนัก สำหรับผู้เรียนอีกกลุ่มหนึ่งเนื่องจากความแตกต่างของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานความรู้ พฤติกรรม หรือสภาพแวดล้อมต่างๆ รวมทั้งลักษณะของสื่อการเรียนการสอนเองก็ไม่ได้เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอนทุกวิธีหรือเนื้อหาวิชาทุกประเภท การใช้สื่อการเรียนการสอน จึงต้องพิจารณาปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย รูปแบบการฝึกอบรมที่น่าวิธีการ สื่อ มาผสมผสานกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน และการฝึกอบรม

จากสภาพการณ์ดังกล่าว การปรับเปลี่ยนรูปแบบการฝึกอบรมครูที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สภาพการปฏิบัติงานของครู แทนรูปแบบการฝึกอบรมรูปแบบดั้งเดิมที่สามารถเอื้อประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์งานวิจัยกับงานสอนปกติ และสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงสนใจพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ได้รูปแบบการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานครู และเพิ่มสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้กับครู

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยมีขอบเขตการวิจัย 3 ด้าน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) มีองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

- 1.1.1 วัตถุประสงค์
- 1.1.2 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 1.1.3 ระยะเวลาการฝึกอบรม
- 1.1.4 จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 1.1.5 บรรยากาศในการฝึกอบรม
- 1.1.6 เนื้อหาสาระในหลักสูตรฝึกอบรม
- 1.1.7 วิธีการฝึกอบรม
- 1.1.8 สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้
- 1.1.9 การประเมินผล

1.2 การประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นใช้การประเมินตามรูปแบบชิป (CIPP Model) ของ (Daniel L. Stufflebeam, 2003) มาประยุกต์ใช้โดยประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

- 1.2.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation)
- 1.2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)
- 1.2.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)
- 1.2.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม และการวิจัยในชั้นเรียน

2.1.2 ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

2.2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน สำหรับพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย

2.2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน สำหรับประเมินรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน

2.2.3 ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 20 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

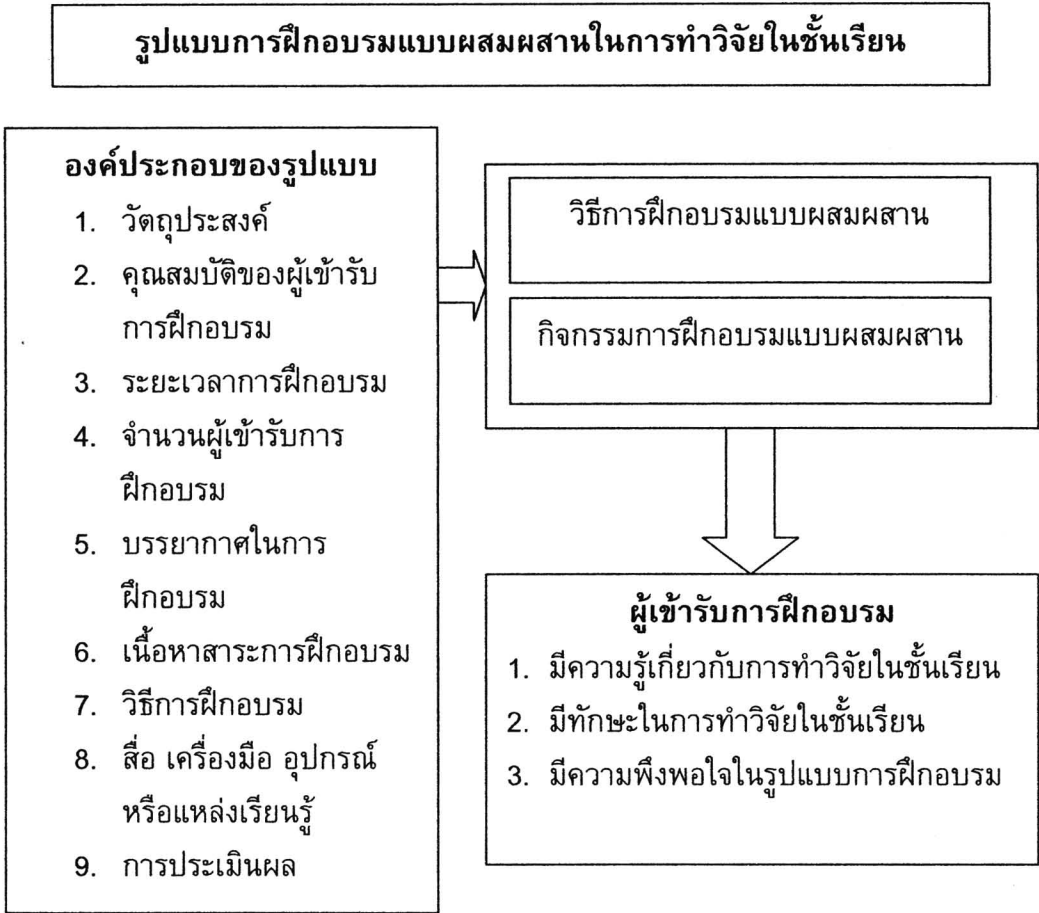
2.2.3.1 ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 10 คน สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรม

2.2.3.2 ครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 10 คน สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นนำรูปแบบไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. ขอบเขตด้านเวลา

กำหนดระยะเวลาในการวิจัย มิถุนายน 2551 - กันยายน 2553

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน หมายถึง รูปแบบการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) รูปแบบมีองค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์ คุณสมบัติของผู้เข้าฝึกอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม การจัดบรรยากาศในการฝึกอบรม ลักษณะของการฝึกอบรม สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ การประเมินผล และชุดฝึกอบรม โดยรูปแบบการฝึกอบรมเป็นการผสมผสานใน 2 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) การผสมผสานวิธีการฝึกอบรม ระหว่าง การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและ การเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน โดยวิธีการฝึกอบรม แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 1 (Workshop 1) จำนวน 2 วัน ขั้นตอนที่ 2 การเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติงาน (Learning on the job) ขั้นตอนที่ 3 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 (Workshop 2) จำนวน 2 วัน 2) การผสมผสานกิจกรรมการฝึกอบรม โดย

จัดกิจกรรมการฝึกอบรมใน 4 ลักษณะ ได้แก่ การบรรยาย สันทนากลุ่ม การนำเสนอผลงาน การฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร และการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ชุดฝึกอบรม หมายถึง เอกสารประกอบการฝึกอบรม ตามรูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ เอกสารประกอบการอบรม สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประกอบด้วย ใบเนื้อหา แบบฝึกหัด สื่อประกอบการบรรยาย และคู่มือวิทยากร ประกอบด้วย แนวการดำเนินการฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม ใบเนื้อหา แบบฝึกหัด ใบเฉลย แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ใบเฉลยแบบทดสอบ แบบประเมินผลรายงานการวิจัยในชั้นเรียน สื่อประกอบการบรรยาย

การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้ารับการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีประสบการณ์ในการด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม และการวิจัยในชั้นเรียน

วิทยากร หมายถึง ผู้ให้ความรู้ คำแนะนำ และนิเทศการปฏิบัติงาน ตลอดการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมครูแบบผสมผสานในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนและผ่านการชี้แจงทำความเข้าใจ ให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกอบรมตามรูปแบบการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น

ประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกอบรม หมายถึง ผลการนำรูปแบบการฝึกอบรมไปใช้ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีสมรรถนะตามที่กำหนด ซึ่งแบ่งออกเป็น

1. ประสิทธิภาพด้านความรู้ แบ่งเป็นการประเมินใน 2 ลักษณะดังนี้

1.1 ประเมินประสิทธิภาพโดยใช้สูตร $E1/E2$ โดยกำหนดเกณฑ์ 80/80

1.1.1 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างบทเรียน

1.1.2 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

1.2 ประเมินความก้าวหน้าในการเรียน ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล กำหนดเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผล หลังการฝึกอบรม สูงกว่า 0.60 ซึ่งแสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม สูงกว่าร้อยละ 60

2. ประสิทธิภาพด้านทักษะ หมายถึง ผลการฝึกทักษะในการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียน โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลงานวิจัยในชั้นเรียน จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินผลรายงานการวิจัยในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีผลการประเมินเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพไม่ต่ำกว่าระดับดี โดยได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 75 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครูนำการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน และส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด
2. สร้างโอกาสให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพโดยใช้กระบวนการวิจัยในการปฏิบัติงานและนำไปสู่การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการฝึกอบรมครูไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาครูในสถานศึกษา
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น